

најзначајније области друштвено-привредног живота земаља чланица. С друге стране, она нема класична принудна средства која би применила у случају непоштовања њених одлука, већ државе чланице добровољно пристају на поштовање таквих одлука, односно примењују сопствена средства принуде у ту сврху. Тако, правна акта ЕУ постају саставни део правног система држава чланица.

Према одговарајућем пропису ЕУ (Уредба Савета/министара), службени језици Европске уније су језици држава чланица, као равноправни. Наиме, сваки правни акт ЕУ преводи се на све службене језике. С друге стране, тзв. радни језици испод министарског нивоа јесу енглески, француски, и немачки језик.

Надлежности ЕУ су одређене тако што су прецизно набројане (одређене су тзв. принципом позитивне енумерације). То значи да ЕУ делује само у оквиру оних надлежности које су јој уговорима повериле државе чланице. Надлежности које уговорима нису поверене ЕУ, задржавају државе чланице. Одређивање надлежности ЕУ врши се и у складу са принципима супсидијарности и сразмерности.

На основу принципа супсидијарности, у областима које не спадају у њену искључиву надлежност, ЕУ интервенише само уколико државе чланице не могу на одговарајући начин да остваре намераване циљеве сопственим акцијама, али који могу бити, због обимности или дејства предложених акција, боље остварени на нивоу ЕУ. Међутим, на основу и у складу са принципом сразмерности, садржина и облик предузете акције ЕУ не смеју да прекораче ону меру која је неопходна за остваривања циљева Уговора.

Према Уговору о ЕУ, државе чланице предузимају све мере које су неопходне да би се обезбедило испуњење обавеза које произлазе из уговора или из аката институција/органа ЕУ. У вези са тим, државе чланице предузимају све неопходне мере да олакшају остваривање задатака ЕУ и, са истим циљем, уздржавају се од свих мера које могу угрозити остваривање циљева ЕУ.

Повеља о основним правима Европске уније, према Уговору о ЕУ, има исту правну снагу као и уговори, што значи да ЕУ поштује права, слободе и принципе утврђене наведеном повељом. Такође, ЕУ је приступила Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода, што значи да основна права зајамчена наведеном конвенцијом чине основне принципе права ЕУ. Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода инструмент Савета Европе, односно међународни правни документ који чини кључни део система заштите људских права у оквиру Савета Европе. Конвенцију су потписале и ратификовале све државе које су чланице Савета Европе, а њен значај је у томе што она предвиђа листу права које су државе дужне да обезбеде и поштују и успоставља Европски суд за људска права чија је улога да штити права гарантована Конвенцијом. Другим речима, физичка и правна лица (компаније, организације) чија су права, гарантована Конвенцијом, повређена од стране државе потписнице Конвенције, имају ефективно средство заштите својих права – подношење представке Суду, који, између осталог, може да нареди правично задовољење подносиоцу представке чија су права повређена.

Специфичност ЕУ представља и право грађанства ЕУ – њен држављанин је свако лице које има држављанство неке од држава чланица. Држављанство ЕУ се дакле додаје националном држављанству а не замењује га. ЕУ уважава принцип равноправности својих грађана пред њеним институцијама, органима и телима. Статус грађанина ЕУ обезбеђује тим лицима да се слободно крећу и бораве на територији држава чланица, као и друга права у вези са тим. На нивоу ЕУ њени грађани су непосредно представљени у Европском парламенту, као једној од институција/органа ЕУ.

Успостављени ниво економске интеграције је значајна карактеристика ЕУ као међународне творевине. Функционисање унутрашњег тржишта подразумева подручје без унутрашњих граница у коме је обезбеђен слободан проток роба, лица, услуга и капитала. Она се заснива на царинској унији која се односи на сву робну размену и обухвата забрану царина и свих других дажбина које могу произвести исти ефекат на увоз и извоз између држава чланица, као и увођење заједничке царинске тарифе у њиховим односима са трећим државама. За земље чланице ЕУ уведена је јединствена монета – евро, као завршна фаза у успостављању економске и монетарне